

Slavistický ústav Jána Stanislava Slovenskej akadémie vied

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
SLAVISTICKÝ ÚSTAV JÁNA STANISLAVA

EDITOR:

Prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.

RECENZENTI:

Prof. PhDr. Peter Liba, DrSc.

Prof. PhDr. Pavol Žigo, CSc.

**POHĽADY DO VÝVINU
SLOVENSKEHO JAZYKA
A ĽUDOVEJ KULTÚRY**

SLAVISTICKÝ ÚSTAV JÁNA STANISLAVA SAV
BRATISLAVA 2008

© Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

ISBN 978-80-969992-3-1

EAN 9788096999231

Obsah

Slovo na úvod	7
Ivor Ripka <i>Dejiny slovenského jazyka Jána Stanislava</i> a slovenská diachrónna jazykoveda	8
Lubomíra Havlíková Ján Stanislav a Praha.....	15
Ján Doruľa Reč kázní Jána Kollára v kontexte slovenského jazykovo-kultúrneho vývinu	25
Euboš Lukoviny Spišské modlitby – vplyv byzantsko-slovanskej liturgie Jána Zlatoústeho?.....	46
Viera Kováčová Sotácke nárečia severovýchodného Zemplína na západoslovansko-východoslovanskom jazykovom pomedzí v kontexte názorov Jána Stanislava.....	57
Mária Košková Etymologické figúry v bulharskej ľudovej piesni z pohľadu slovenského recipienta.....	64
Peter Žeňuch Preklady perikop v rukopisných poučiteľných evanjeliách zo 17. a 18. storočia v Mukačevskej eparchii	82
Andrej Škoviera Skupina svätých slovanských sedmopočetníkov	108
Svorad Zavarský Príspevok k latinsko-slovenským jazykovým vzťahom v predbernolákovskom období.....	140

Ladislav Kačic	
Hudobníci a Slovenské učené tovarištvo.....	150
Vincent Blanár	
Proper Names in the Light of Theoretical Onomastics.....	156
Igor Haraj	
Vlastné meno v kontexte signifikačnej sémantiky Tomáša z Erfurtu	198
Vincent Sedlák	
Miestne názvy v diele Jána Stanislava a ich novšie výklady	224
Mária Nováková	
Osobné mená v najstarších miestnych názvoch Uhorska	237
Viera Gašpariková	
Rozprávky Pavla Dobšinského po sto rokoch	243
Ján Michálek	
Pavol Dobšinský a jeho miesto v slovenskej kultúre.....	270
Ladislav Čavojský	
Dobšinského život ako divadelná rozprávka	276
Katarína Žeňuchová	
Zápisy ľudovej prózy v prameňoch dialektologických výskumov 19. a začiatku 20. storočia (Doterajšie závery a perspektívy výskumu).....	286
Викторія Ляшук	
П. Добшыньскі і лінгвістычныя пытанні апрацоўкі празаічных фальклорных тэкстаў.....	301
Oľga Panovová	
Slovenská ľudová rozprávka v profesionálnom bábkovom divadle (Vývoj dramaturgicko-inscenačnej praxe).....	313

Slovo na úvod

Predkladaný súbor štúdií predstavuje v zmysle jeho súhrnného pomenovania dnešné pohľady väčšiny zúčastnených bádateľov do skúmania trvalo aktuálnej, živej problematiky slovenskej histórie, kultúry a slovenského jazyka z pohľadu viacerých vedných disciplín, ktoré majú spoločný predmet výskumu – každá zo svojho špecifického pohľadu. Dnes už môžeme povedať, že v dlhodobu úspešne prebiehajúcej a pre všetky zúčastnené strany prítiažlivej interdisciplinárnej spolupráci sme dosiahli bádateľské výsledky, ktorých časť predkladáme aj v tejto spoločnej publikácii.

Osobitné pripomenutie si zaslúžia naše nedávne stretnutia na Teplom Vrchu v susedstve Dobšinského gemerských Drienčan (2004: Pavol Dobšinský a jeho dedičstvo), v Stanislavovom rodnom Liptovskom Jáne (2004: Sto rokov od narodenia Jána Stanislava) i v Cambelovej Slovenskej Lupči (2006: Stopäťdesiat rokov od narodenia Sama Cambela), ktoré mali svoj nezabudnuteľný nielen pracovný, ale aj spoločenský rozmer. O ich úspech sa pričínili nielen Slavistický ústav Jána Stanislava SAV a spolupracujúce organizácie SAV (Kabinet divadla a filmu, Ústav etnológie), ale aj obecné úrady a ich starostovia v Drienčanoch, Liptovskom Jáne a v Slovenskej Lupči i obetaví pracovníci Matice slovenskej.

Naše spoločné stretnutia celkom iste vniesli svoj vklad do vedeckého prínosu nielen tu publikovaných príspevkov, ale aj do tých, ktoré ich autori uverejnili alebo ešte uverejnia v ďalších vedeckých publikáciách.

Editor